METSÄTALOUS

Nyt kentällä vallitsee melkoinen epäluulo niin tukiin kuin tavoitteisiin. Vaikea näitä asioita on perustella yrittäjille, jotka investoivat metsäkoneisiin tai lämpökattiloihin. **JOHTAJA JUKKA LESKELÄ, ENERGIATEOLLISUUS**

Metsävienti supistui tammikuussa

Metsäteollisuuden tuotteita vietiin tammikuussa Suomesta 0,8 miljardin euron arvosta. Määrä jäi reaaliarvoltaan 13 prosenttia alle viime vuoden tammikuun viennin, ilmenee Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) tilastosta.

Edeltävän kymmenen tammikuun keskiarvosta jäätiin 24 prosenttia jälkeen. Metsäteollisuustuotteiden osuus Suomen tavaraviennin arvosta oli tammikuussa 19 prosenttia, Metla kertoo.

Mänty- ja kuusisahatavaran vientihinta oli tammikuussa 179 euroa kuutiometriltä, kun hinta viime vuoden tammikuussa oli 195 euroa.

Päällystämättömästä aikakauslehtipaperista maksettiin 523 euroa tonnilta ja päällystetystä 643 euroa tonnilta.

MT

Puuntuonti väheni viidenneksen

Tammikuussa tuotiin Suomeen ulkomailta 0,6 miljoonaa kuutiometriä puuta. Määrä on viidenneksen pienempi kuin vuosi sitten tammikuussa, ilmenee Metsäntutkimuslaitoksen tilastosta.

Tuontipuusta tuli Venäjältä 56, Virosta 20 ja Latviasta 17 prosenttia.

Kuitupuiden tuontihinnat olivat korkeammat kuin vuosi sitten tammikuussa. Mäntykuidusta maksettiin rajalla 51, kuusikuitupuusta 50 ja koivukuitupuusta 46 euroa kuutiometriltä.

Kotimaan kuitupuiden tienvarsihinta oli tammikuussa keskimäärin 29 euroa kuutiometriltä niin männyllä, kuusella kuin koivullakin.

Puutavaralajeista Suomeen tuli tammikuussa eniten haketta, 0,2 miljoonaa kuutiometriä. Pyöreän havukuitupuun tuonti pysyi ennallaan, koivukuitupuun ja havutukkien tuonti putosivat reippaasti. **MT**

Tammer-Juristit tutkii puukartellia

Asianajotoimisto Tammer-Juristit Oy on pyytänyt Etelä-Savon käräjäoikeudelta erään päämiehensä osalta välituomiota, jolla ratkaistaan, onko kolmen metsäjätin kartellin asia vanhentunut.

Vanhentumisasia ei ole ihan yksinkertainen, kertoo asianajaja **Jussi Pirhonen**. Kartelli alkoi vuonna 1997 ja jatkui vuoteen 2004 saakka.

Asiakkaille olisi kohtuutonta, jos vuosien oikeustaistelun jälkeen oikeus toteaisikin asian vanhentuneeksi. ”Ajattelemme näin päämiestemme etua asiassa, sillä myös oikeudenkäyntikulut nousevat asiassa mittaviksi”, Pirhonen sanoo.

Useat lainkohdat ovat muuttuneet. Lisäksi on tulkinnanvaraista, mistä vanhentumisaika alkaa. Merkitystä asiassa on eritoten sillä, koska vahinkoa kärsineet ovat saaneet kartellista ja sen heille aiheuttamasta vahingosta tiedon.

”Olemme vahvasti sitä mieltä, että varsinkin yhteisöjen ja yksityisten osalta, jotka eivät harjoita puunmyyntiä päätoimialanaan, vanhentumisaika on alkanut 4.1.2010 ja kanneoikeus vanhenee vasta vuoden 2015 tammikuussa”, kertoo asianajaja Pirhonen.

UPM, Stora Enso ja Metsäliitto Osuuskunta ovat kiistäneet korvausvastuunsa. Metsäjätit ovat vedonneet myös siihen, että mahdolliset saatavat ovat vanhentuneita.

Tammer-Juristit haluaa, että ensin ratkaistaan vanhentumiskysymys ja vasta tämän jälkeen itse pääasia. Näin siksi, että oikeudenkäyntiaineisto on todella laaja ja oikeudenkäynnistä tulee todennäköisesti Suomen historian suurin ja pitkin mittavine kuluineen, Pirhonen sanoo.

MT

Risujen keräys soilta suojelee ilmastoa

Suometsien hakkuiden yhteydessä on ilmaston kannalta suositeltavaa kerätä hakkuutähteet talteen, väittää MMM **Päivi Mäkiranta** tuoreessa väitöskirjassaan.

Hakkuualalle jätetyt risukasat estävät pintaturpeen kuivumisen auringossa. Kostea turve hajoaa ja vapauttaa ilmaan hiilidioksidia nopeammin kuin kuiva.

Mäkirannan tutkimusten mukaan hakkuiden jälkeen metsäojitetuilla soilta vapautuu huomattava määrä hiilidioksidia ilmakehään.

”Elpyvän pintakasvillisuuden kyky sitoa hiilidioksidia on rajallinen ja vasta uuden puusukupolven kasvu voi muuttaa alueen uudelleen hiilinieluksi”, hän painottaa.

Väittelijä arvioi, että ilmaston lämpeneminen kasvattaa ojitettujen turvemaiden maan hiilidioksidipäästöjä. Jos lämpenemisen yhteydessä kuitenkin esiintyy pitkiä pintaturvetta kuivattavia jaksoja, päästöjen lisäys voi jäädä vähäisemmäksi.

”Lisäpäästöt voidaan välttää keräämällä hakkuutähteet turpeesta. Samalla saadaan fossiilisia polttoaineita korvaavaa energiaa”, Mäkiranta toteaa.

SUVI NIEMI

Päivi Mäkiranta väitteli 30.3. Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa.

Pienpuun energiatuki vaihtumassa haketustueksi

Maa- ja metsätalousministeriö yrittää vaihtaa EU:n tyrmäämän pienpuun energiatuen haketustueksi. Tavoitteena on energiapuun korjuun nykyisen tukitason säilyttäminen.

MARKKU VUORIKARI

Bioenergian tuottajien mukaan arvaamattoman tukipolitiikan varaan on vaikea suunnitella investointeja.

Suomi yritti vauhdittaa energiapuun korjuuta uudella pienpuun energiatuella (petu). Sen piti korvata kestävän metsätalouden rahoituslain mukaiset energiatuet, mutta suunnitelma karahti kiville EU:ssa.

EU:n komission mielestä pienpuun energiatukea ei voi maksaa Suomen esittämällä tavalla. EU haluaa kohdistaa tuen metsäpään sijaan energian tuottajalle.

Maa- ja metsätalousministeriön mukaan Suomi on nyt korjannut esitystään. Pienpuun energiatukea yritetään saada läpi haketustukena.

”Tuki siirtyy lähemmäksi voimalaitosta, jos se maksetaan korjuun sijaan haketuksesta. Uskon, että järjestelmä saadaan toimimaan ensi vuoden alusta”, kertoo ylijohtaja **Juha Ojala**.

Tuen taso yritetään säilyttää

Ojala vakuutti Suomen Bioenergiayhdistyksen tilaisuudessa keskiviikkona, että tilanne ei ole niin paha miltä näyttää. Tämä vuosi edetään vanhojen kemerasääntöjen mukaan.

Uutta tukimallia on valmisteltu ministeriöissä kovalla kiireellä. Komission kanssa siitä keskustellaan toukokuun toisella viikolla.

”Tavoitteena on, että kestävän metsätalouden rahoituslain (kemera) hehtaarituen ja nykyisen haketustuen taso säilyy ennallaan. Siihen liittyen kemeraa voidaan muuttaa paremmin metsien hoitoa ja energiapuun hankintaa tukevaksi.”

Suunnitelmien aikataulu pitää

Elinkeinoministeri **Jyri Häkämiehen** (kok.) mukaan uusiutuvan energian käyttö on kasvanut suunnitelmien mukaan. Haasteita silti riittää, sillä EU:n Suomelle asettama tavoite on kovimmasta päästä.

”EU:ssa on tapana antaa sille hevoselle heiniä, joka vetää. Suomi on ollut eturintamassa uusiutuvan energian käytössä, mikä näkyy tavoitteessa.”

Häkämiehen mukaan bioenergian potentiaali on Itä- ja Pohjois-Suomessa. Siellä on mahdollisuus perustaa uusia työpaikkoja.

Poukkoilu vienyt uskoa

Bioenergian tuottajat ja käyttäjät suomivat kovin sanoin poukkoilevaa tukipolitiikkaa. Sen varaan on vaikea rakentaa investointeja.

Johtaja **Jukka Leskelä** Energiateollisuudesta piti tukipolitiikkaa valitettavan epävakaana. Se syö luotettavuutta koko alalta.

”Nyt kentällä vallitsee melkoinen epäluulo niin tukiin kuin tavoitteisiin. Vaikea näitä asioita on perustella yrittäjille, jotka investoivat metsäkoneisiin tai lämpökattiloihin.”

Finbion puheenjohtaja **Asko Puhakka** harmitteli, että tukipolitiikka on johtanut raaka-aineen tuotannon alkupään toimijat vaikeuksiin. Samalla bioenergian tarjoamia elinkeinomahdollisuuksia jää hyödyntämättä.

Matti Hämäläinen Metsäenergia Meter Oy:stä kertoi, että tuki ei toimi nuorten metsien puun korjuussa. Se pitäisi saada sellaisenaan kannattavaksi.

”Nyt nuorissa metsissä käytetään vanhoja koneita. Niillä ajetaan pari vuotta ja sitten ne jätetään seinän viereen seisomaan, kun työ ei lyö leiville. Uusia koneita nuoria metsiä varten ei kannata ostaa.”

EU:ssa on tapana antaa sille hevoselle heiniä, joka vetää.
JYRI HÄKÄMIES

Varatoimitusjohtaja **Simo Jaakkola** Koneyrittäjistä kyseenalaisti pienten koneiden käytön energiapuun korjuussa. Ne eivät ole kovin taloudellisia eikä niiden korjuujälki ole välttämättä hyvää.

MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** korosti sahojen merkitystä. Ne toimivat koko metsäteollisuuden syöttöpumppuna. Ilman niitä myös bioenergian kasvutavoitteet jäävät toteutumatta.

Tiirola vaati sahoille toimivaa sähkön takuuhintaa eli syöttötariffia. Hän piti kummallisena tilannetta, jossa kivihiilen polttaminen on edullisin vaihtoehto vielä sadan kilometrin päässä rannikolta.

Myös tuulivoiman saama tuki olisi paljon tehokkaampaa metsäenergian tuottamiseen käytettynä.

JARMO PALOKALLIO

Sahatavara pärjää vertailussa

Sahatavaran alueellisilla laatueroilla on merkitystä kansainvälisessä kaupassa. Visuaalista laatua arvostetaan varsinkin männyllä.

Metsäntutkimuslaitos (Metla) selvitti suomalaisen ja venäläisen sahatavaran laatueroja sekä lajittelukriteereitä.

Suomalaisen ja luoteisvenäläisen sahatavaran välillä havaittiin laatueroja. Suomalainen mänty on lujempaa ja visuaalisesti näyttävämpää, kun taas kuusella erot ovat pienempiä.

Tutkimuksessa vertailtiin sahatavaraa, joka oli peräisin kolmelta alueelta Suomesta ja kahdelta alueelta Luoteis-Venäjältä.

Laatuerot korostavat puuraaka-aineen ja puutuotteiden lajittelun tarvetta.

Huippulujilla laaduilla voitaisiin saada lisähintaa rakennustuotteille, jos ne pystyttäisiin erottamaan luotettavasti sahatavarasumasta käytännön lajittelussa.

Laatueroilla ja niistä johtuen myös arvoeroilla on merkitystä erilaisten puutuotteiden viennin ja tuonnin kannalta. Se vaikuttaa sekä kilpailuympäristöön asemoitumisessa että tuote- ja asiakasryhmiin jakautumisessa.

Asia on Metlan arvion mukaan ajankohtainen juuri nyt, kun Venäjän liittyminen Maailman kauppajärjestön (WTO) jäseneksi johtaa raakapuun tullimuutosten lisäksi myös puutuotteiden tullimuurien madaltumiseen.

MT

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*. Toimitus tarkistaa kommentit ennen julkaisemista.

Paperikoneiden tehostaja palkittiin

Suomalaiselle paperi-insinöörille **Mika Viljanmaalle** on myönnetty Marcus Wallenberg -palkinto.

Säätiö perusteli Viljanmaan palkitsemista tämän ansioilla metallihihnakalanteroinnin kehittämisessä.

Kalanterointi on paperinvalmistuksen vaihe, jossa muokataan telojen välitse kulkevan paperin pintaominaisuuksia ja sitä kautta painolaatua.

Viljanmaan kehittämässä metallihihnakalanteroinnissa kuidun kulutus vähenee 3–10 prosenttia ja paperin laatu paranee verrattuna tavalliseen kalanterointiin.

Menetelmän tutkimus alkoi 1996 ja sitä alettiin soveltaa paperikoneissa 2006. Tällä hetkellä metallihihnakalenterilla varustettua paperintuotantokapasiteettia on 2,2 miljoonaa tonnia vuodessa.

Suuret säästöt

Menetelmä yleistyy edelleen ja sitä olisi mahdollista hyödyntää 20 prosentissa maailman paperintuotannosta, säätiö arvioi. Tällöin vuodessa säästyisi 500 000 rekkakuormallista puuta vastaava kuitumäärä, 4 terawattituntia sähköä ja puolen miljoonan asukkaan kaupungin kulutusta vastaava määrä höyryä ja vettä.

Viljanmaa työskentelee kehityspäällikkönä Metso Oy:ssä. Hänen nimissään on 120 suojattua keksintöä, joista 57 liittyy metallihihnateknologiaan. Niistä 12 on yksinomaan Viljanmaan nimissä.

Marcus Wallenberg -palkinto myönnetään vuosittain tutkijalle tai tutkijaryhmälle, jonka tutkimus vaikuttaa merkittävästi metsäteollisuuteen. Palkintosumma on 2 miljoonaa Ruotsin kruunua eli noin 225 000 euroa.

Marcus Wallenberg (1899–1982) oli ruotsalainen pankkiiri ja teollisuusjohtaja. Hänen samanniminen pojanpoikansa on Stora Enson hallituksen jäsen.

MT

METSÄSTÄ LYHYESTI

Puun hinnat alenivat Ruotsissa

Havutukin hinta putosi Ruotsissa tammi-maaliskuussa 2,7 prosenttia viime vuoden lokajoulukuun hinnoista.

Sellupuun hinta laski 7 prosenttia, ilmenee Metsäntutkimuslaitoksen tilastosta.

Ruotsalaisille metsiä Liettuasta

Ruotsalaiset ostavat metsiä Liettuasta, missä metsähehtaarin hinta jää kolmasosaan, pellon kymmenesosaan siitä mitä Ruotsissa maksetaan, kertoo Handelsbankenin Tillväxt -lehti.

Skogssällskapet on ostanut eniten metsiä 62 000 hehtaaria, itselleen 11 000 hehtaaria, loput asiakkailleen.

Liettuassa tuetaan taimikonhoitoa EU-varoilla.

Handelsbanken arvioi metsän hintojen tasaantuvan Itämeren rannan maissa seuraavan kahden vuosikymmenen aikana.

Haavan hintaa ylös, havukuitua alas

Södra nostaa haapakuitupuun hintaa 25 kruunulla 325 kruunuun kuorettomalta kuutiometriltä. Näin halutaan saada puhdasta haapaa viskoosisellun tekoon.

Muun lehtikuitupuun ja havusellupuun hintaa pudotetaan 20 kruunulla 280 kruunuun kuutiomeriltä.

Havusellua on Södran kaikille tehtaille ylenmäärin käytössä. Koivukuitupuun hinta pysyy 350 kruunussa kuutiometriltä.

SCA paransi tulostansa

Ruotsalainen metsäjätti SCA tuotti tammi-maaliskuussa noin 170 miljoonaa euroa voittoa ennen veroja.

Tulos on hieman parempi kuin vuoden 2011 ensineljännekseltä.

Korkeat raaka-aineiden ja sähkön hinnat sekä painopaperien ja sahatavaran heikot markkinat painoivat tulosta. Sijoittajat pettyivät ja SCA:n osake halpeni yli 7 prosentilla keskiviikkona.

Göteborgista uusi laivalinja Kiinaan

Ruotsin vientiyritykset iloitsevat uudesta laivalinjasta, jolla kulkee viikoittain alus Göteborgin satamasta Kiinaan.

Isoilla aluksilla viedään muun muassa paperia, sahatavaraa, auton osia ja terästä.

Sveaskog lisää metsien kasvua

Ruotsin valtion metsistä vastaava Sveaskog nostaa metsien kasvua rajusti lisäämällä lannoituksia ja jalostettujen taimien istutusta luontaisen uudistamisen sijasta.

Sveaskog tutkii maillaan kahdessa ”kasvupuistossa” metsäntutkijoiden kanssa, kuinka puun tehokasvatus vaikuttaa esimerkiksi vesiin ja biologiseen monimuotoisuuteen.

Metsuri hännänhuippuna

Amerikkalainen Career Cast on listannut 200 ammattia suosituimmuusjärjestykseen. Toiseksi vähiten viehätti maidon tuottajan työ ja listan viimeiselle sijalle jäi metsuri.

Ammatit pisteytettiin työympäristön, stressin, fyysisen rasituksen ja työn saannin mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi vaikutti palkkauksen taso.

Maidon tuottaja hankki vuodessa keskimäärin 33 000 dollaria, metsuri tuhat taalaa vähemmän.

Ohjelmien kehittäjä oli listan ykkösammatti. Kova palkka, varma työnsaanti ja vähäinen fyysinen kuormitus toivat kärkisijan, vaikka ammatti ajoittain stressaakin.

Maidontuottajat ovat kommentoineet listaa ja ovat eri mieltä tuloksesta. Ammatti oli kuvitettukin miehellä, joka seisoi hyvärotuisen lihanaudan vieressä. Metsurit eivät ole purnanneet jumbosijaansa. Eritoten työn saannin vaikeus harmittaa.